

Greiðslur til framleiðenda

GREIÐSLUFYRIRKOMULAG TIL MJÓLKURFRAMLEIÐENDA

Lágmarksverð mjólkur sem greitt er til mjólkurframleiðenda fyrir mjólk framleidda innan greiðslumarks, er ákvarðað af verðlagsnefnd búvöru. Verðið er miðað við svonefnda grundvallarmjólk, en það er mjólk með fitu- og próteininnihald sem er jafnt meðalefnainnihaldi mjólkur síðastliðinna þriggja verðlagsára. Lágmarksverðið miðast einnig við ákveðnar gæðakröfur (sjá síðar í ársskýrslu SAM). Afurðastöðvum í mjólkuriðnaði er skylt að greiða framleiðendum a.m.k. lágmarksverð fyrir þá mjólk sem tekið er á móti innan greiðslumarks hverju sinni. Fyrir utan tekjur vegna sölu mjólkur til afurðastöðva fá mjólkurframleiðendur greiðslur frá ríkisvaldinu samkvæmt samningi ríkis og bænda um starfsskilyrði mjólkurframleiðslu.

GREIÐSLUR AFURÐASTÖÐVANNA

Lágmarksverð fyrir 1. flokks mjólk innan greiðslumarks tekur breytingum eftir samþykktum verðlagsnefndar búvöru og ef breytingar verða á grundvallarmjólk í upphafi hvers verðlagsárs. Frá 1. desember 1993 hafa afurðastöðvar greitt framleiðendum eftir efnainnihaldi mjólkur, 25% miðað við fituinnihald og 75% miðað við próteininnihald meðalmjólkur. Greiðslum lágmarksverðs er skipt milli efnabáttá á einingar samkvæmt efnainnihaldi viðmiðunarmjólkur. Lágmarksverð mjólkur og skipting þess á efnabætti, frá árinu 2007 eru sýnd í töflu 14.

Tafla 10. Lágmarksverð mjólkur og breytingar þess frá árinu 2007; Lágmarksverð og verð á efnabætti:

Gildir frá	Skýring	Lágmarksverð	Viðmiðunarmjólk		Verð á efnabátt		Verð á einingu	
		krónur / lítra	Fita	Prótein	Fitu	Prótein	Fita	Prótein
1.1.2007	Frá fyrra ári	47,45	3,99%	3,33%	11,8625	35,5875	2,9731	10,6869
1.6.2007	Hækkun verðs	48,64	3,99%	3,33%	12,1600	36,4800	3,0476	10,9550
1.9.2007	Ný viðmiðunarmjólk	48,64	4,00%	3,35%	12,1600	36,4800	3,0400	10,8896
1.11.2007	Hækkun verðs	49,26	4,00%	3,35%	12,3150	36,9450	3,0788	11,0284
1.1.2008	Hækkun verðs	49,96	4,00%	3,35%	12,4900	37,4700	3,1225	11,1851
1.4.2008	Hækkun verðs	64,00	4,00%	3,35%	16,0000	48,0000	4,0000	14,3284
1.9.2008	Ný viðmiðunarmjólk	64,00	4,00%	3,36%	16,0000	48,0000	4,0000	14,2857
1.11.2008	Hækkun verðs	71,13	4,00%	3,36%	17,7825	53,3475	4,4457	15,8772
1.9.2009	Ný viðmiðunarmjólk	71,13	4,05%	3,35%	17,7825	53,3475	4,3908	15,9246
1.1.2011	Ný viðmiðunarmjólk	71,13	4,09%	3,34%	17,7825	53,3475	4,3479	15,9723
1.2.2011	Hækkun verðs	74,38	4,09%	3,34%	18,5950	55,7850	4,5466	16,7021

GREIÐSLUR FYRIR MJÓLK SEM FRAMLEIDD ER UMFRAM GREIÐSLUMARK

Mjólk sem framleidd er umfram greiðslumark og er unnin af afurðastöðvum skal markaðsfærð erlendis á ábyrgð mjólkursamlags og framleiðanda. Greiðslur afurðastöðva fyrir mjólk sem framleidd er umfram greiðslumark eru því háðar ákvörðun afurðarstöðvanna hverju sinni. Árið 2009 greiddu mjólkursamlögin 40 krónur fyrir hvern

lítra af mjólk sem þau tóku á móti umfram greiðslumark. Árið 2010 ákvað Auðhumla að verð fyrir umfram mjólk skyldi gefið út ársfjórðungslega. Einnig var ákveðið að verð fyrir umfram mjólkina skyldi annars vegar gilda fyrir fyrsta 1,5% umfram greiðslumarks hvers framleiðenda en hins vegar fyrir framleiðslu umfram greiðslumark sem næmi meira en 1,5%. Verð fyrir umfram mjólk árið 2010 voru gefin út með gildistíma frá: 1. mars, 1. júlí og 1. október.

Tafla 11. Greidd verð Auðhumlu svf fyrir umfram mjólk árið 2011:

Verð gildir frá	Umfram mjólk innan 1,5% marksins	Umfram mjólk umfram 1,5%
1. mars 2010	35,00 kr/ltr	25,00 kr/ltr
1. júlí 2011	40,00 kr/ltr	30,00 kr/ltr
1. október 2011	43,70 kr/ltr	35,50 kr/ltr

GREIÐSLUR RÍKISSJÓÐS

Í sjöttu grein samnings um starfsskilyrði mjólkurframleiðslu var tiltekið hve háar fjárhæðir verða greiddar til stuðnings mjólkurframleiðslu til loka verðlagsársins 2011/2012. Heildarfjárhæðir beingreiðslna ríkisins voru með þeim samningi ákvarðaðar fastar upphæðir á hverju verðlagsári samningstímans óháð heildargreiðslumarki. Af því leiðir að hækki greiðslumark þá lækka beingreiðslur á lítra, því sami stuðningur dreifist á fleiri lítra, lækki greiðslumark hækka greiðslur á hvern lítra að sama skapi.

Fjárhæðir í samningnum voru miðaðar við verðlag 1. janúar 2004 og tóku samkvæmt samningnum mánaðarlegum breytingum þaðan í frá samkvæmt vísitölu neysluverðs (til verðtrygginga).

Með breytingu á samningnum 18. apríl 2009 var fjárhæðum samningsins breytt og jafnframt ákveðið að verðlagsárið 2009/2010 skyldi vera frá 1. september 2009 til 31. desember 2010. Frá og með 1. janúar 2011 fylgja verðlagsár almanaksárum.

Samkvæmt reglugerð nr. 913/2010 er greiðslumark verðlagsársins 2011 samtals 116 milljónir lítra og beingreiðslur á tímabilinu 4.940,6 milljónir króna. Meðalbeingreiðsla verðlagsársins 2011 er því 42,59 kr/ltr (4.940,6 milljónir króna / 116 milljónir lítra = 42,59 kr/ltr). Samkvæmt búvörusamningi skulu beingreiðslur greiðast mánaðarlega og skal framkvæmdanefnd búvörusamninga ákveða greiðslutilhögun fyrir upphaf hvers verðlagsárs, að fengnum tillögum Landssambands kúabænda. Dreifing beingreiðslna og fráviksmörk eru nú ákvörðuð með reglugerð nr. 913/2010.

VIÐMIÐUNARMJÓLK

Efnainnihald viðmiðunarmjólkur er meðalefnainnihald í mjólk á landinu síðustu þrjú verðlagsár. Nýtt efnainnihald viðmiðunarmjólkur reiknast í upphafi hvers verðlagsárs og gildir fyrir það ár. Efnainnihald viðmiðunarmjólkur var 4,05% og prótein 3,35% verðlagsárið 2009/2010, en fyrir verðlagsárið 2011 er fita 4,09% og prótein 3,34%.

ÞRÓUN Á LÁGMARKSVERÐI TIL MJÓLKURFRAMLEIÐENDA

Í eftirfarandi töflu er sýnt verð til framleiðenda 1. september síðustu 11 ár, miðað við mjólk með 4,2% fitu og 3,4% prótein að meðaltali. Verðið var 69,24 kr/lítra 1. september 2000 og 110,53 kr/lítra 1. september 2011.

Tafla 12. Verð til framleiðenda á lítra af mjólk með 4,2% fitu og 3,4% próteini pr. 1. sept. ár hvert 2000 – 2010.

Greiðsla	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Afurðastöðvaverð á lítra	37,35	39,1	41,61	42,97	44,00	45,52	46,76	49,79	65,37	72,59	72,59
Beingreiðsla á lítra*	31,89	33,48	35,81	37,14	38,03	37,15	34,29	34,31	37,36	37,94	42,59
Verð alls á lítra	69,24	72,58	77,42	80,11	82,03	82,67	81,05	84,10	102,73	110,53	110,53

*Meðalbeingreiðsla á lítra á ársgrunni á verðlagi viðkomandi árs.